

OSNOVNA ŠOLA
PRIMOŽA TRUBARJA
LAŠKO

IZBIRNI PREDMETI

ZA UČENCE 9. RAZREDA
v šolskem letu 2024/25

V Laškem, februar 2024

KAZALO

UVOD	2
1. <i>Astronomija: ZVEZDE IN VESOLJE (ZVE)</i>	3
2. <i>ELEKTRONIKA Z ROBOTIKO (EZR)</i>	3
3. <i>Filozofija za otroke: KRITIČNO MIŠLJENJE (FIK)</i>	4
4. <i>GLASBENA DELA (GLD)</i>	5
5. <i>GLEDALIŠKI KLUB (GLK)</i>	5
6. <i>Izbrani šport: ODBOJKA (IŠP)</i>	6
7. <i>KEMIJA V ŽIVLJENJU (KEŽ)</i>	7
8. <i>Klekljanje: OSNOVNE TEHNIKE KLEKLJANJA (OTK)</i>	7
9. <i>LIKOVNO SNOVANJE III (LS3)</i>	8
10. <i>NEMŠČINA III (NI3)</i>	9
11. <i>Računalništvo: RAČUNALNIŠKA OMREŽJA (ROM)</i>	10
12. <i>RETORIKA (RET)</i>	10
13. <i>Prehrana: NAČINI PREHRANJEVANJA (NPH)</i>	11
14. <i>ŠOLSKO NOVINARSTVO (ŠNO)</i>	12
15. <i>VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI (VNN)</i>	13
16. <i>VERSTVA IN ETIKA III (VE3)</i>	13

UVOD

Dragi učenke, učenci in spoštovani starši!

Izbirni predmeti so priložnost, da učenci ob lastni izbiri teh predmetov poudarite in razvijate svoja močna področja in sposobnosti ter se pri njih dokažete. Učenci se lahko odločite za določen predmet tudi z vidika nameravanega nadaljevanja šolanja.

Na naši šoli vam ponujamo dokaj široko paleto izbirnih predmetov. Pomembno je, da že sedaj dobro razmislite, katere izbirne predmete boste obiskovali v prihodnjem šolskem letu. V pomoč pri odločitvi smo vam pripravili publikacijo, v kateri so predstavljeni vsi izbirni predmeti, ki jih ponujamo. Predstavitve vsebujejo glavne poudarke, cilje ter način dela pri posameznem izbirnem predmetu. Če se želite še podrobneje seznaniti s cilji in vsebinami posameznih izbirnih predmetov, si lahko na spletnih straneh Ministrstva za šolstvo in šport (<http://www.mss.gov.si/>) preberete učne načrte za vsakega od njih.

PONUJENI IZBIRNI PREDMETI
<i>Astronomija: ZVEZDE IN VESOLJE (ZVE)</i>
<i>ELEKTRONIKA Z ROBOTIKO (EZR)</i>
<i>Filozofija za otroke: KRITIČNO MIŠLJENJE (FIK)</i>
<i>GLASBENA DELA (GLD)</i>
<i>GLEDALIŠKI KLUB (GLK)</i>
<i>Izbrani šport: ODBOJKA (IŠP)</i>
<i>KEMIJA V ŽIVLJENJU (KEŽ)</i>
<i>Klekljanje: OSNOVNE TEHNIKE KLEKLJANJA (OTK)</i>
<i>LIKOVNO SNOVANJE III (LS3)</i>
<i>NEMŠČINA III (NI3)</i>
<i>Računalništvo: RAČUNALNIŠKA OMREŽJA (ROM)</i>
<i>RETORIKA (RET)</i>
<i>NAČINI PREHRANJEVANJA (NPH)</i>
<i>ŠOLSKO NOVINARSTVO (ŠNO)</i>
<i>VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI (VNN)</i>
<i>VERSTVA IN ETIKA III (VE3)</i>

Izbirne predmete bodo izvajali učitelji naše šole, ki izpolnjujejo izobrazbene pogoje za posamezne predmete.

Postopek izbora bodo vodili: razredniki 8. razreda in Karolina Teršek, pomočnica ravnatelja.

1. Astronomija: ZVEZDE IN VESOLJE (ZVE)

Izbirni predmet Astronomija se izvaja v treh med seboj neodvisnih sklopih.

V sklopu Zvezde in vesolje bomo primerjali vrste objektov v vesolju, njihove oddaljenost in velikosti.

Merili bomo oddaljenost zvezd v primerjavi z razdaljo od Sonca, opazovali gruče zvezd, opazovali njihove barve in poskušali dobiti predstavo o raznolikosti in razsežnosti vesolja.

Namen predmeta je, da učenci spoznajo naše osončje in našo bližnjo okolico, hkrati pa si razvijajo kritičen in tolerantan odnos do okolice ob spoznavanju mej svojih spoznanj.

Pri vesolju je najbolj nerazumljivo to, da je razumljivo.

Einstein

2. ELEKTRONIKA Z ROBOTIKO (EZR)

Izbirni predmet je sestavljen iz **dveh tematskih sklopov** in sicer sta to elektronika in robotika. Pri elektroniki (prvi tematski sklop) se bomo srečevali z električnimi elementi, ki so osnova modernega sveta. Iz teh osnovnih elementov so zgrajeni pametnimi TV aparati, mobilni telefoni, tablice in tudi zmogljivi računalniki...

V drugem sklopu bomo znanje iz prvega sklopa nadgradili z izdelavo robota. Pri tem bomo uporabljali komplete Lego Mindstorms, poseben poudarek pa bomo namenili senzorskim napravam pri našem robotku.

Povezovali bomo znanja iz predmetov matematike, fizike, tehnike in tehnologije.

3. Filozofija za otroke: KRITIČNO MIŠLJENJE (FIK)

Filozofije se neupravičeno drži krivem drži slab sloves češ, da gre za nakladanje in nič praktičnega in koristnega ne prinaša. Vendar gre samo še za en neutemeljen in pogosto prisoten predsodek v naši družbi.

Vendar filozofija prirejena za osnovno šolo je v svetu že utečen in dovršen didaktični sistem, ki vzpodbuja predvsem samostojno in konstruktivno mišljenje učencev. Razvija višje spoznavne sposobnosti in komunikacijo ter pozitivno samopodobo posameznika oziroma skupnosti. Za filozofijo niso potrebni določena starost ali posebne življenjske izkušnje. Otroštvo je ravno pravi čas za oblikovanje višjih spoznavnih sposobnosti, ki jih prinaša filozofija. Filozofija za otroke vzpodbuja radovednost, razmišljanje, ustvarjalnost, komunikativnost in veselje do življenja. Tako se otroci lažje soočajo s hitrimi spremembami oziroma z življenjem samim.

4. GLASBENA DELA (GLD)

Predmet je namenjen učencem, ki želijo podrobneje spoznati posamezna glasbena dela vseh zvrsti. Učenci z mentorjem obiskujejo glasbene predstave, se nanje predhodno pripravijo, jih podrobneje spoznajo in po predstavi strnejo svoje vtise. Tako želimo vzgojiti izobražene ljubitelje glasbe, ki bodo tudi v kasnejšem življenju redni obiskovalci koncertov in drugih prireditev.

5. GLEDALIŠKI KLUB (GLK)

Gledališki klub uvrščamo v sklop treh izbirnih predmetov, ki nadgrajuje predmet slovenščina. Je enoleten izbirni predmet in se lahko izvaja v 7., 8. in 9. razredu osnovne šole. Povezuje se tudi z drugimi predmeti, predvsem z likovno, glasbeno in tehnično vzgojo, literarnim klubom, šolskim novinarstvom ter vzgojo za medije.

Učenci pridobivajo bralno in gledališko kulturo, si oblikujejo stališča za prepoznavanje kvalitetne predstave (vzgoja gledališkega občinstva), razvijajo zanimanje za sprejemanje različnih gledaliških in lutkovnih predstav, spoznavajo gledališče kot sintezo različnih umetnosti, pišejo in se pogovarjajo o besedilih in predstavah, predvsem pa samostojno ustvarjajo besedila in manjše predstave, nastopajo na odru ter se učijo delati v skupini. Učitelj uresničuje cilje, zapisane v

učnem načrtu, izbirno glede na razred, sposobnosti, predznanje in interese otrok, pogoje za delo, ob upoštevanju individualizacije in diferenciacije ter glede na svoje izkušnje iz prakse.

6. Izbrani šport: ODBOJKA (IŠP)

Pri odbojki bodo učenci:

- ❖ razvijali nekatere funkcionalne in gibalne sposobnosti,
- ❖ opravljali dalj časa trajajoče gibalne naloge aerobnega značaja,
- ❖ nadgradili tehnična in taktična znanja v izbrani športni panogi,
- ❖ spoznali namen redne športne vadbe,
- ❖ spoznali določena pravila,
- ❖ spoznali vpliv tega športa na organizem,
- ❖ povezali različna znanja drugih predmetov z izbranim športom (družba, biologija, etika in družba...),
- ❖ ob spoštovanju pravil športnega obnašanja spoznavali medsebojno sodelovanje in zdravo tekmovalnost,
- ❖ doživljali vpliv športne vadbe na dobro počutje.

Vsebine:

- ❖ izpopolnjevanje osnovnih tehničnih elementov: zgornji in spodnji odboj,
- ❖ učenje zahtevnejših tehničnih in taktičnih elementov: podaja, sprejem servisa, zgornji servis, napadalni udarec, enojni in dvojni blok, sodelovanje v obrambi v sistemu »center naprej«,
- ❖ igralne različice 2:2, 3:3, na različnih veliko stih igrišču, igra 6:6 na skrajšanem in normalnem igrišču,
- ❖ pravila igre,
- ❖ sodniški znaki.

7. KEMIJA V ŽIVLJENJU (KEŽ)

Izbirni predmet Kemija v življenju je sestavljen **iz treh modulov**:

- ❖ tekmovanje snovi (kromatografija),
- ❖ svet barv bi bil dolgočasen (spoznavanje naravnih barvil),
- ❖ kemija tudi diši (eterična olja).

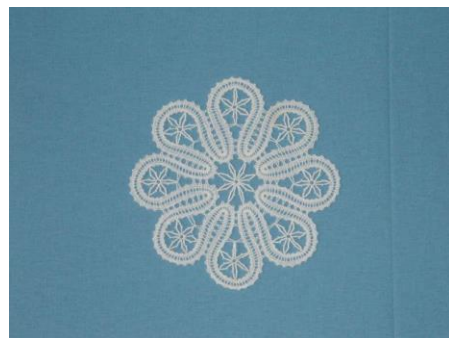
Namen predmeta Kemija v življenju je reševanje problemov na različnih področjih: prehrambnem, tekstilnem, farmacevtskem, kozmetičnem in drugih industrijskih področjih ter medicini in kmetijstvu. Spoznavamo in vrednotimo vplive kemije na razvoj umetnosti, modnih trendov, odnosa do narave in širših dogajanj v družbi.

Predmet je namenjen razvijanju sposobnosti reševanja problemov, informacijski in komunikacijski pismenosti, navajanju na delo v skupini, uporabi virov in sposobnosti vodenja.

8. Klekljanje: OSNOVNE TEHNIKE KLEKLJANJA (OTK)

Čipke so že od nekdaj veljale za vrhunec spretnosti in znanja ženskih ročnih del in so bile zato zelo cenjene.

Klekljanje je eden od načinov izdelovanja čipk. Klekljana čipka je, poleg šivane, tehnično najbolj razvita in tudi najbolj razširjena ročno izdelana čipka v slovenskem kulturnem prostoru.

Čeprav se je klekljarsko znanje širilo predvsem iz roda v rod, je bilo in je še vedno izredno velikega pomena uvajanje organiziranega poučevanja klekljaric v obliki šol in tečajev.

Na Slovenskem v vseh treh klekljarskih središčih delujejo čipkarske šole. Najstarejša je idrijska, ki je bila ustanovljena leta 1876. V Železnikih je bila šola ustanovljena leta 1907. Do leta 1960, ko je prenehala z delovanjem, jo je letno obiskovalo 40-50 učenk od 5. do 15. leta starosti. Ponovno je njeno delovanje oživelo v šolskem letu 1994-1995. V Žireh pa je bila Čipkarska šola ustanovljena leta 1906 in od takrat neprekinjeno deluje.

Klekljanje (**Osnovne tehnike klekljanja, Temeljne tehnike v slovenski čipki in /Široki ris/**) so trije **enoletni izbirni predmeti**, ki jih osnovna šola lahko ponudi učencem zadnjega triletja osnovne šole. Ker so znanja, ki so zaobsežena v celotnem programu, med seboj povezana, se nadgrajujejo ter poglobljajo, se lahko učenec vključi k predmetu **Temeljne tehnike v slovenski čipki**, če obvlada minimalna znanja predmeta **Osnovne tehnike klekljanja** in k predmetu **Široki ris**, če obvlada minimalna znanja drugih dveh predmetov. Ustrezna predznanja lahko učenec dokaže tudi s potrdili npr. čipkarske šole, tečajev, ...

9. LIKOVNO SNOVANJE III (LS3)

Izbirni predmet LIKOVNO SNOVANJE III temelji na razvoju učenčeve likovne ustvarjalnosti. Predstavlja nadgrajevanje vsebin, ki izhajajo iz rednega predmeta likovna vzgoja in tudi drugih predmetnih področij. Učenci odkrivajo posebnosti likovnega izražanja, razvijajo si posluš za likovna dela umetnikov, pripravljajo se za sodelovanje v kulturnem življenju okolja in se navajajo na razumevanje sodobne vizualne komunikacije.

Predmet obsega 32 ur letno in zajema naslednja likovna področja: risanje, slikanje, kiparstvo, prostorsko oblikovanje in vidna sporočanja.

K predmetu **LIKOVNO SNOVANJE III** so vabljeni vsi učenci, ki jih likovno področje veseli, želijo ustvarjati in razvijati svoje umetniške talente.

10. NEMŠČINA III (NI3)

V času vse intenzivnejšega svetovnega povezovanja ima tuji jezik čedalje večji pomen tudi v vzgoji in izobraževanju. Še posebej to velja za nemščino, jezik naših sosedov Avstrijcev in ne tako zelo oddaljenih Nemcev in Švicarjev.

Nemščina je v OŠ triletni predmet, ki se izvaja dve uri tedensko, kar je skupno 204 ure. Učenec lahko po enem ali dveh letih učenja nemščine izstopi, z učenjem nemščine pa lahko začne tudi v 8. ali 9. razredu, če ima za to ustrezno predznanje.

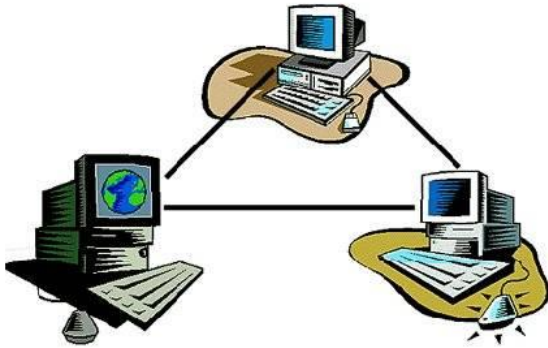
Pri pouku nemškega jezika učenci razvijajo in poglobljajo jezikovno znanje ter jezikovne sposobnosti (slušno in bralno razumevanje, ustno in pisno sporočanje), postopoma se seznanjajo z jezikovnimi normami, konvencijami in funkcijami, ki zahtevajo razširjeno, sprva reproduktivno, pozneje produktivno poglobljanje v tematske sklope, učne vsebine, ki ustrezajo mladostniku in njegovim interesom.

Tako se učenci v tretjem letu učenja naučijo vpraševati po informacijah (kraj, smer), ugovarjati, opisovati, poročati itd., vse to v okviru njim poznanih učnih tem, kot so – zdravje (prehrana, šport, varstvo okolja), izleti in potovanja, prazniki...

Globalni cilji poučevanja nemščine pa so tudi vzbuditi zanimanje za drugo in drugačno, s spoznavanjem razlik med obema jezikovnima sistemoma in rabama razvijati svojo jezikovno zavest ter medkulturno védenje in pomagati učencem razumeti, da je nemščina sredstvo, s katerim lahko pridobijo več znanja in izkušenj ter jim nudi možnost, da sami zvedo več o ljudeh in družbenih razmerah v deželah nemško govorečega območja.

11. Računalništvo: RAČUNALNIŠKA OMREŽJA (ROM)

Učenci bodo spoznali osnovno strojno in programsko opremo računalnika, potrebno za izdelavo spletnih strani.

Poudarek bo na povezovanju računalnikov v omrežja (predvsem internet) in kako takšno omrežje deluje. Spoznali bodo tudi, kaj nam računalniška omrežja omogočajo. Pridobljene podatke bodo oblikovali v informacijo, ki bo prikazana v obliki spletne strani.

Spletno stran bomo oblikovali s pomočjo Googlovih aplikacij – Spletna mesta. Tako bo vsak učenec zgradil svoje spletno mesto, sestavljeno iz več spletnih strani. Spletne strani pa bodo vsebovale besedilne informacije, slikovno gradivo, povezave na druge strani, objavljene datoteke, video vsebine in zvok. Pa še kakšno igrico bomo vgradili v svoje spletno mesto za popestritev. Za pokušino bomo pogledali tudi izdelavo spletne strani v HTML jeziku.

Delo bo potekalo v manjših skupinah in bo zastavljeno kot projekt. Projekt bo končan s postavitvijo spletne strani na strežniški računalnik, tako da bo stran dostopna preko interneta.

12. RETORIKA (RET)

Stojiš pred razredom in moraš nekaj povedati. Zmedeno iščeš steno, na katero bi se naslonil, misleč, da te bo vsaj malo zavarovala. Roke se ti pričnejo potiti in nervozno mečkaš rob oblačila. Prestopaš z noge na nogo, z roko se popraskaš za vratom. Pogled upiraš v tla ali v strop ali pa nemočno iščeš pomoč po prostoru. Nato moraš, nesrečnik, še spregovoriti: glas se ti trese, mučni premolki, mašila, v grlu se ti naredi cmok ...

Gotovo si nihče izmed nas ne bi želel biti še kdaj v podobni situaciji; pa vendar smo v življenju vedno znova (in ne samo v šoli) postavljeni pred izziv javnega govorjenja. Kako si pomagati iz te zagate?

Odgovor so iznašli stari Grki, in sicer 485 pr. n. št., ko so razvili umetnost, znano kot retorika = govorništvo. »Kraljico umetnosti«, kot so to večino radi imenovali, so nadvse negovali tudi v srednjem veku, zlasti v okviru septem artes liberales – sedmih viteških umetnosti. V 18. st. je prišla na slab glas, saj so retoriko prevečkrat izrabljali za manipulacijo z množicami. Vendar so le slovanske in nemške dežele odpravile njeno sistematično poučevanje, drugod pa ima retorika (zlasti v ZDA) pomembno mesto v šolskem sistemu. Z uvedbo 9-letke jo oživljamo tudi pri nas.

Marsikdo bi mislil, da je retorika zgolj lepo govorjenje. Še zdaleč ne! Retorika je umetnost govorjenja, argumentacije oz. moči prepričevanja. Predvsem pa je retorika umetnost, ki se je lahko naučiš in jo **koristno uporabiš v vsakdanjem življenju**.

Pri urah obveznega izbirnega predmeta se boš seznanil s to pradaavno veščino, predvsem z njeno široko paleto uporabnosti v današnjem času. Samo spomni se, kako je koristno, če doma znaš prepričati starša, v šoli učitelja pa prijatelja ... Si kdaj pomislil, da so npr. reklame, zlasti tiste v revijah, sestavljene natančno po retoričnih pravilih z enim samim namenom: prepričati te k nakupu? Če boš spoznal »retorične ukane«, zlasti tiste s področja prepričevanj, se boš znal ubraniti takšnim in podobnim manipulacijam.

Spoznal boš tudi argumentacijo (razumsko prepričevanje) in se naučil razlikovati med dobrimi in slabimi argumenti. Pridobil pa si boš tudi spretnosti, kako si govor zapomniti in kako ga kar najučinkoviteje povedati.

13. NAČINI PREHRANJEVANJA (NPH)

Pri izbirnem predmetu Načini prehranjevanja bomo spoznavali metode ugotavljanja stanja prehranjenosti. Govorili bomo o prehrani v različnih starostnih obdobjih od rojstva do starosti. Spoznali bomo tradicionalne načine prehranjevanja s poudarkom na slovenskih narodnih jedeh in jih primerjali z drugačnimi načini, kot so vegetarijanstvo, makrobiotika in bio prehrana.

Izbirni predmet Načini prehranjevanja je nadgradnja vsebinam prehrane, pridobljenih pri rednem predmetu gospodinjstvo.

Predmet priporočamo učencem, ki nameravajo svoje šolanje nadaljevati na agroživilskih, gostinsko-turističnih in zdravstvenih šolah.

14. ŠOLSKO NOVINARSTVO (ŠNO)

Šolsko novinarstvo je del sklopa treh izbirnih predmetov (literarni klub, šolsko novinarstvo, gledališki klub), ki nadgrajuje predmet slovenščina, saj je namenjen poglobljanju in razširitvi znanj v okviru pouka materinščine. Predmet je enoleten, namenjena mu je ena ura tedensko. Navezuje se tudi na bogato izročilo osnovnošolskih novinarskih in dopisniških krožkov ter šolskih glasil. Predmet se povezuje tudi s tekmovanjem v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje.

Učenci v okviru predmeta prebirajo in razčlenjujejo časopisni in revialni tisk, sledijo radijskemu in televizijskemu programu ter si oblikujejo kritičen odnos do medijev, tvorijo raznolika informativna ter interpretativna publicistična besedila, ustvarjajo razredni in šolski časopis, pripravljajo oddaje na šolskem radiu ... in na ta način spoznavajo najbolj pogoste oblike novinarskega sporočanja.

Učenci v okviru predmeta prebirajo in razčlenjujejo časopisni in revialni tisk, sledijo radijskemu in televizijskemu programu ter si oblikujejo kritičen odnos do medijev, tvorijo raznolika informativna ter interpretativna publicistična besedila, ustvarjajo razredni in šolski časopis, pripravljajo oddaje na šolskem radiu ... in na ta način spoznavajo najbolj pogoste oblike novinarskega sporočanja.

15. VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI (VNN)

Nesreče so sestavni del našega življenja in ko nas kakšna doleti, najbolj potrebujemo pomoč. Žal lahko včasih ta pomoč pride prepozno, zato se je najbolje zanesti na sebe. Sami si lahko najbolj pomagamo oziroma se celo izognemo hujšim posledicam nesreč, če le vemo, kako.

S tem namenom bomo v šoli organizirali poučevanje izbirnega predmeta, ki nas bo naučil vse o nesrečah: zakaj pride do raznih nesreč, kako se jim lahko izognemo oziroma kako se soočimo z njimi.

Tak pouk bo tudi malo drugačen kot ponavadi. Poudarek bo na izvajanju praktičnih vaj oziroma ukrepov v primeru nesreč. Učili se bomo uporabljati raznovrstno orodje in opremo, od gasilske, zdravstvene, gorskoreševalne do druge manj znane. Sodelovali bomo z gasilci, reševalci, s policijo, z radioamaterji, glavnim centrom za obveščanje in drugimi, ki nas lahko naučijo kaj koristnega. Skratka, dolgočasili se zagotovo ne bomo. Naučili pa se bomo veliko koristnega, tako zase kot za širšo družbo.

16. VERSTVA IN ETIKA III (VE3)

OBVEZNE TEME:

- Biblija: Stara in Nova zaveza
- Krščanstvo in zahodna civilizacija
- Religije in vprašanja smisla življenja

OBVEZNO - IZBIRNE TEME (obvezen izbor ene teme)

- Rast krščanstva in njegove delitve
- Razsvetljenje
- Krščanska inspiracija v delovanju pomembnih osebnosti slovenske zgodovine

IZBIRNE/DODATNE TEME:

- Verska (ne)strpnost, verske vojne
- Znanost in vera
- Ateizem in humanizem,

Temeljna in težiščna dejavnost je oseba, njena odgovorna dejavnost v svetu in skupnosti(h). Delo pri predmetu naj prispeva k avtonomnemu in odgovornemu ravnanju, ob kritičnem presojanju vrednot in življenjskih okoliščin ter pripravljenost za dialog, komuniciranje in sporazumevanje. Religiološko je pouk osredotočen na obravnavanje krščanstva in smeri, ki so iz njega izšle ali ga spremljale v evropskem in slovenskem prostoru. Pouk se ne izogne negativnim učinkom neustreznega uresničevanja in zlorab krščanskih ter humanističnih opredelitev.

Izbirne/dodatne teme se obravnavajo po presoji učitelja oziroma po dogovoru z učenci.